

AVIZ

referitor la propunerea legislativă privind regimul juridic al bunurilor imobile și mobile preluate în mod abuziv de stat sau alte persoane juridice, pe baza prevederilor actelor normative referitoare la Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice (CASBI)

Analizând propunerea legislativă privind regimul juridic al bunurilor imobile și mobile preluate în mod abuziv de stat sau alte persoane juridice, pe baza prevederilor actelor normative referitoare la Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice (CASBI), transmisă de Secretarul General al Senatului cu adresa nr.288 din 02.06.2005,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art.2 alin.1 lit.a) din Legea nr.73/1993, republicată și art.48(2) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil propunerea legislativă, cu următoarele observații și propuneri:

I. Observații generale

1. Propunerea legislativă are ca obiect de reglementare regimul juridic al bunurilor imobile și mobile preluate în mod abuziv de stat sau de alte persoane juridice, pe baza prevederilor actelor normative referitoare la Casa de Administrare și Supravegherea Bunurilor Inamice (CASBI).

În Expunerea de motive se argumentează că elaborarea proiectului a fost determinată, de necesitatea de a fi restituite către foștii proprietari, și bunurile care au fost preluate în mod abuziv în

proprietatea statului sau a unor persoane juridice, prin alte reglementări decât prin cele care au stat la baza reparațiilor realizate prin Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945–22 decembrie 1989, cu modificările și completările ulterioare.

2. Procedând la identificarea actelor normative invocate drept suport al elaborării proiectului, s-a stabilit că acestea sunt următoarele:

a) **Legea nr.498/1942** pentru regimul bunurilor supușilor Statelor cu care România se găsește în stare de război, publicată în Monitorul Oficial nr.152 din 3 iulie 1942, cu completările ulterioare, **abrogată** prin Decretul nr. 691/1973 pentru declararea ca abrogate a unor acte normative, publicat în Buletinul Oficial nr.7-8 din 14 ianuarie 1974;

b) **Legea nr.443/1944** pentru regimul bunurilor supușilor cu care România se găsește în stare de război, publicată în Monitorul Oficial nr.202 din 2 septembrie 1944, **abrogată** prin Decretul nr.691/1973;

c) **Legea nr.478/1944** pentru administrarea provizorie a unor societăți pe acțiuni, publicată în Monitorul Oficial nr.231 din 6 octombrie 1944, cu modificările și completările ulterioare, **abrogată** prin Decretul nr.691/1973;

d) **Legea nr.91/1945** pentru înființarea Casei de Administrare și Supravegherea Bunurilor Inamice, publicată în Monitorul Oficial nr.33 din 10 februarie 1945, **abrogată** prin Decretul nr.66/1950 pentru declararea ca abrogate a unor legi și decrete, publicat în Buletinul Oficial nr.26 din 18 martie 1950.

În contextul documentării, au fost identificate, ca având tangență cu proiectul și:

a) **Legea nr.826/1946** pentru stabilirea regimului bunurilor aparținând persoanelor care la data de 12 septembrie 1944 sau ulterior, în perioada operațiilor militare, au avut rezidența în Germania, Ungaria sau în teritoriile ocupate de acestea, publicată în Monitorul Oficial nr.243 din 19 octombrie 1946, împreună cu modificarea unor dispoziții din aceasta prin Legea nr.998 din Monitorul Oficial nr.278 bis din 30 noiembrie 1946;

b) **Legea nr.127/1947** pentru trecerea Casei de Administrare și Supravegherea Bunurilor Inamice pe lângă Ministerul Economiei Naționale, publicată în Monitorul Oficial nr.90 din 21 aprilie 1947;

c) **Legea nr.194/1947** pentru trecerea Casei de Administrare și Supravegherea Bunurilor Inamice pe lângă Comisia Română de

legătură cu Comisia Aliată de Control, publicată în Monitorul Oficial nr.134 din 16 iunie 1947;

d) **Legea nr.333/1947** pentru completarea și modificarea Legilor nr.826/946 și nr.998/946, publicată în Monitorul Oficial nr.236 din 13 octombrie 1947.

În raport de prevederile art.28 alin.1 lit.c) din Legea nr.91/1945 și Legile nr.127/1947 și nr.194/1947, deși au fost căutate în evidențe, Normele generale de aplicare a Legii nr.91/1945 nu au fost identificate ca fiind publicate.

Copiile actelor normative publicate menționate mai sus le prezentăm în anexă la prezentul aviz.

3. Prin obiectul său de reglementare, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, întrucât reglementează aspecte ale regimului juridic general al proprietății.

Menționăm că și Legea nr.10/2001 privind regimul juridic al unor imobile preluate în mod abuziv în perioada 6 martie 1945-22 decembrie 1989 a fost adoptată cu procedura prevăzută pentru legile organice.

În aplicarea art.75 alin.(1) și (3) din Constituția României, republicată, prima Cameră sesizată cu dezbateră și adoptarea proiectului este Senatul.

4. Demersul legislativ este fără îndoială pozitiv, dar în abordarea sa, fără a afecta soluțiile propuse de inițiator, ar trebui avute în vedere și unele aspecte decurgând din starea de război și, apoi, de cele ulterioare încetării acestei stări.

Prin Legea nr.91/1945 cu referire la persoanele menționate de art.8 din Convenția de Armistițiu din 12 septembrie 1944, s-a prevăzut în atribuția Casei de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice, administrarea bunurilor mobile și imobile aparținând persoanelor fizice și juridice de naționalitate germană sau maghiară, ori a **„persoanelor cu reședința sau sediul în teritoriul Germaniei sau Ungariei, ori în teritoriile ocupate de acestea”**.

Ulterior, prin Legea nr.826/1946, este reglementată situația „bunurilor aparținând **cetățenilor români indiferent de naționalitate** care la data de 12 septembrie 1944 sau ulterior, în perioada operațiilor militare, aveau reședința în Germania, Ungaria sau în teritoriile ocupate de ele”.

Astfel, se exceptează de la dispozițiile Legii nr.91/1945 bunurile considerate „personale” ale cetățenilor amintiți mai sus, în această categorie intrând: imobilele clădite situate în comune urbane și rurale, cu destinația de locuință împreună cu dependințele și acaretele lor, loturile de casă urbane și rurale, terenurile susceptibile a fi impuse la impozitul agricol și pădurile, inventarul agricol viu și mort, industriile țărănești mici de orice natură, precum și micile întreprinderi rurale, obiectele de uz casnic și uz personal de orice fel.

Toate aceste bunuri **urmează a fi restituite**, potrivit art.4.

Au rămas în continuare **a fi administrate** în conformitate cu dispozițiile de la Cap.III „întreprinderile comerciale și industriale, depunerile de valori în bancă, valorile de orice fel, precum metale prețioase, acțiuni, titluri, devize și altele.

Există însă **o excepție** stabilită prin art.5, astfel:

„Nu se restituie proprietarilor și sunt puse prin efectul prezentei legi sub controlul statului, bunurile prevăzute la art.2 (deci cele considerate personale) aparținând persoanelor **care au luat parte în calitate de voluntari în armatele sau organizațiile paramilitare de orice fel străine la războiul împotriva Națiunilor Unite, sau au întreprins acțiuni împotriva Națiunilor Unite, a Statului Român, ori au avut o atitudine potrivnică intereselor lor**”.

Ulterior, prin Legea nr.998/1946, dispozițiile art.1 – 5 ale Legii nr.826/1946 au fost înlocuite cu dispoziția potrivit căreia prevederile Legii nr.91/1945 **nu se aplică**:

„a) Bunurilor aparținând Statului Ungar sau cetățenilor maghiari;

b) Bunurilor aparținând cetățenilor români, indiferent de naționalitate care la data de 12 septembrie 1944 sau ulterior, în perioada operațiilor militare, aveau reședința în Germania, Ungaria sau în teritoriile ocupate de ele;

Sunt exceptate și puse sub controlul Statului, „bunurile aparținând unor persoane care au luat parte, **în calitate de voluntar, în armatele sau organizațiile paramilitare străine de orice fel, la războiul împotriva Națiunilor Unite și Statului Român, ori au avut o atitudine potrivnic intereselor lor**”.

De asemenea, în alin.(5) al art.6 modificat, se stabilește:

„Persoanele care intră în prevederile prezentei legi și care au fost deportate în lagăre sau detașamente de lucru în Germania,

Ungaria sau în teritoriile ocupate de aceste State și care nu au avut o atitudine potrivnică intereselor Statului Român și Națiunilor Unite vor obține restituirea bunurilor numai în temeiul actelor doveditoare a faptului deportării”.

După încetarea stării de război, prin Legea nr.333/1947 pentru completarea și modificarea Legii nr.826/1946 și Legii nr.998/1946 s-au stabilit prevederi ample cu privire la soluționarea restituirii bunurilor puse sub controlul C.A.S.B.I., în termen de maxim 45 de zile de la înregistrare, afară de cazul când obiectul cererii îl constituie o întreprindere comercială sau industrială, în care caz termenul va fi de 90 de zile.

Prin art.2 se prevede necesitatea dovedirii mai multor situații printre care și aceea că la data de 12 septembrie 1944 nu erau cetățeni germani sau italieni.

Prin art.14 se stabilește că „eliberarea bunurilor de sub controlul C.A.S.B.I. nu se poate face în cazul când la dosar **se vor găsi dovezi** că petiționarul este cercetat sau urmărit **pentru crime de război**. În acest caz bunurile vor fi supuse măsurilor de asigurare prevăzute în lege pentru urmărirea și sancționarea celor vinovați de dezastrul țării sau de crime de război”.

Prin aceste reglementări, legiuitorul a înțeles să facă o restituire masivă a bunurilor administrate de C.A.S.B.I., excepțiile fiind de strictă interpretare, decurgând și din unele luări de poziții înscrinate din perioada războiului.

II. Observații de redactare și de tehnică legislativă

1. La **titlul proiectului**, pentru uniformitate în redactare cu alte acte normative similare (de exemplu, Legea nr.10/2001), și ținând seama de faptul că, în titlul actelor normative nu se folosesc abrevieri, sugerăm reformularea acestuia, cu respectarea prevederilor art.35 alin.(3) din Legea nr.24/2000, republicată, astfel:

“LEGE privind regimul juridic al bunurilor imobile și mobile preluate în mod abuziv de stat sau de alte persoane juridice și care au fost administrate de Casa de Administrare și Supraveghere a Bunurilor Inamice”.

2. La **art.1**, în acord cu prevederile art.45 și art.46 din Legea nr.24/2000, republicată, este necesar ca abrevierea “Art.1₍₁₎”, să fie înlocuită cu abrevierea “Art.1 - (1)”.

În acord cu aceleași exigențe, urmează ca și expresiile “Art.1₍₂₎”, și “Art.1₍₃₎”, să fie înlocuite cu semnele “(2)”, și “(3)”, desemnând alineatele subsumate art.1 din proiect.

3. La **art.2** din proiect, în acord cu aceleași exigențe de tehnică legislativă exprimate anterior, este necesar ca expresia “Art.2₍₁₎”, să fie înlocuită cu expresia “Art.2.-(1)”, iar expresia “Art.2₍₂₎”, să fie înlocuită cu semnul “(2)”, desemnând alin.(2) al art.2.

La **alin.(1) al art.2**, astfel cum a fost propus anterior, pentru corectitudinea marcării, precum și pentru consecvență și tratament egal în raport cu toate persoanele fizice și juridice îndreptățite la măsuri reparatorii, sugerăm să se revadă textul, în sensul de a se prevedea și obligația acestora de a dovedi că dețineau **în proprietate** bunurile de care au fost deposedate la data preluării acestora în mod abuziv, așa cum s-a prevăzut în art.3 lit.b) din Legea nr.10/2001.

4. La **art.5**, pentru marcarea corectă a acestuia, cât și a alin.(1) din structura sa, este necesar ca expresia “Art.5₍₁₎”, să fie înlocuită cu expresia “Art.5. – (1)”.

La **alin.(1) al art.5**, pentru claritatea textului, sugerăm revederea acestuia, pentru a se preciza că expresia “actele doveditoare”, include atât actele de proprietate, cât și actele cu care se face dovada preluării abuzive a bunurilor revendicate.

5. La **art.6**, pentru rigoarea redactării, sugerăm înlocuirea expresiei “vor trimite”, cu expresia “le vor înainta”, mai adecvată contextului.

6. La **art.7**, sugerăm ca expresia “fie restituirea în natură a bunurilor, fie acordarea de despăgubiri” să fie înlocuită cu expresia “după caz, restituirea în natură a bunurilor sau acordarea de despăgubiri”.

PREȘEDINTE

dr. Dragoș ILIESCU

București
Nr.724/17.06.2005